

PRÍRUČKA PRE STÁLY PERSONÁL NÁBOŽENSKÝCH OBJEKTOV

“Neustále vzdelávanie prináša lepšiu prevenciu, ochranu a reakciu na rôzne druhy teroristických hrozieb a incidentov, ktoré sa môžu vyskytnúť na náboženských miestach, vrátane útokov chemickými, biologickými a rádiologickými materiálmi.”

Tento projekt je financovaný z Fondu
pre vnútornú bezpečnosť EÚ – Polícia.
Grantová zmluva číslo 101034230 – ProSPeReS

prosperes.eu

Preambula

Náboženské miesta sa považujú za obzvlášť zraniteľné voči útokom vzhľadom na ich dostupnosť a skutočnosť, že sa na nich zvyčajne uplatňujú len obmedzené bezpečnostné opatrenia.

Projekt ProSPeReS je zameraný na zvýšenie úrovne ochrany náboženských miest s dôrazom na zachovanie rovnováhy medzi implementáciou bezpečnostných opatrení a zachovaním otvoreného charakteru bohoslužobných miest. Toto sa dá dosiahnuť prostredníctvom spolupráce medzi prevádzkovateľmi náboženských objektov, orgánmi verejnej správy a bezpečnostnými expertmi, posúdením rizík objektu, zvyšovaním povedomia verejnosti (najmä kľúčových príjemcov - duchovných a veriacich), ako aj vypracovaním a overením komplexného systému ochrany.

Systém zahŕňa nástroje a vzorové dokumenty (vrátane nástroja, ktorý vychádza z nástroja EÚ na hodnotenie zraniteľnosti vyvinutého DG HOME), školenie (vrátane elektronického vzdelávania virtuálnou realitou), vzdelávacie materiály a bezpečnostné opatrenia pokrývajúce

celý cyklus mimoriadnej udalosti a napokon modelový bezpečnostný systém pre vnútorné a vonkajšie náboženské zhromaždenia spolu so súborom odporúčaní. Model zahŕňa najúčinnejšie metódy spolupráce medzi verejnými orgánmi a službami, náboženskými lídrami, rôznymi náboženskými inštitúciami, bezpečnostnými expertmi a odborníkmi z praxe. Efektívna komunikácia je kľúčovým prvkom na vybudovanie stabilnej platformy na výmenu potrieb, očakávaní a osvedčených postupov, výmenu poznatkov a skúseností za pomoci využitia technologických a netechnologických riešení, ako aj existujúcich a možných nových inovácií v oblasti verejnej bezpečnosti a ochrany.

Dobre organizované vstupné priestory na bohoslužobných miestach a včasné a účinné reakcie zainteresovaného personálu môžu zabezpečiť lepšiu ochranu ako aj záchranu životov.

Táto príručka je súčasťou informačnej kampane projektu EÚ ProSPeRes s mottom:

“Lepšie vedieť.”

VAROVANIE

Cieľom tejto príručky nie je nahradiť platné predpisy. Jej účelom je poskytnúť praktické rady. Tento dokument obsahuje výlučne názory autora a nesie zaň zodpovednosť. Európska komisia nenesie žiadnu zodpovednosť za použitie informácií, ktoré obsahuje.

Rozvoj účinnej spoločnej bezpečnosti sa opiera o 5 pilierov:

- prevencia, ktorá spočíva v komplexnej príprave a organizácii,
- ochrana zameraná na zníženie zraniteľnosti,
- odhaľovanie hrozieb,
- reakcia na hrozby,
- zmiernenie následkov teroristických útokov.

Proces ochrany osôb na náboženských miestach a veľkých zhromaždeniach je súčasťou inštitucionálneho mechanizmu, ktorý možno posilniť na miestnej úrovni vzájomnou spoluprácou s cieľom zlepšiť účinnosť bezpečnostných opatrení a služieb.

"Všetci sme aktérmi vlastnej bezpečnosti a bezpečnosti ostatných".

Kedy sa organizujú náboženské podujatia a obrady?

Náboženské podujatia a obrady sa môžu organizovať počas sviatkov alebo voľnočasových aktivít a sú v zásade povolené.

Príslušné miestne orgány verejnej správy môžu podporovať, prispôbovať alebo obmedzovať organizovanie náboženských podujatí a obradov v závislosti od bezpečnostných podmienok.

V prípade lokálneho útoku alebo veľmi vysokého rizika môžu príslušné orgány zakázať náboženské podujatia a veľké zhromaždenia.

10 vecí, ktoré pomáhajú chrániť bohoslužobné miesta

1. Ako organizovať hodnotenie zraniteľnosti a rizík

Definícia

Hodnotenie zraniteľnosti a rizík zahŕňa proces definovania, identifikácie, klasifikácie a stanovenia priorit zraniteľnosti voči útokom, ktoré vyplývajú z viacerých faktorov, ako je napríklad vysoká koncentrácia ľudí v kombinácii s nedostatočnými bezpečnostnými opatreniami.

Cieľ

Cieľom využitia hodnotenia zraniteľnosti a rizík je zavedenie pevného metodického postupu na podporu neskôr identifikovaných spoločných potrieb a požiadaviek na zvýšenie úrovne ochrany bohoslužobných miest. Komplexné posúdenie zraniteľnosti a/alebo rizík spolu s programom riadenia rizík (ako napr. usmernenie ISO 31000:2018 o riadení rizík) môže pomôcť zainteresovaným stranám zlepšiť ochranu ich (verejných) priestorov prijatím cielených a odôvodnených bezpečnostných opatrení a politik, a tak prijať následné rozhodnutia.

Ako postupovať

- Identifikovať všetky zainteresované strany, ktoré sa môžu podieľať na ochrane bohoslužobných miest.
- Zorganizovať seminár hodnotenia zraniteľnosti a vytvoriť pracovnú skupinu odborníkov. Účastníkmi by mohli byť orgány činné v trestnom konaní, subjekty prvého zásahu, zamestnanci obcí, organizácie zastupujúce občanov, miestni obchodníci, urbanisti, poskytovatelia bezpečnostných riešení atď.

Dôležité je, aby sme pred seminárom mali k dispozícii všetky základné informácie o bohoslužobnom mieste a jeho činnosti a tieto informácie sprístupnili účastníkom ešte pred seminárom. Informácie môžu zahŕňať:

- Popis zázemia bohoslužobného miesta (prístupové cesty, dopravné prostriedky, záchranné zložky, okolie) a jeho účel.
- Popis denných činností bohoslužobného miesta.
- Popis činnosti a oblasti záujmu počas veľkých podujatí.
- Popis infraštruktúry bohoslužobného miesta vrátane jej kritických operácií. Dôležité je poznať rozloženie prijímacieho priestoru: usporiadanie budov, zástavba priestorov, trasy a núdzové východy.
- Poskytnutie máp, plánov alebo architektonických výkresov kritických budov (napr. kostolov).
- Uplatňovanie denných a príležitostných bezpečnostných opatrení a postupov vrátane prítomnosti orgánov činných v trestnom konaní a subjektov prvého zásahu.
- Označenie miest koncentrácie davu ("horúce zóny" s najvyššou hustotou davu).
- Predložiť správu o minulých bezpečnostných incidentoch na bohoslužobnom mieste.

Nástroj na posúdenie zraniteľnosti

Nástroj na hodnotenie zraniteľnosti ProSPeRes – verzia Lite (VAT Lite) sa môže použiť ako rýchla kontrola pre bohoslužobné miesta s cieľom určiť celkovú úroveň rizika (a navrhnúť opatrenia na riešenie rizík, ako sú lepšie bezpečnostné opatrenia alebo sociálne inovatívne riešenia na boj proti možným rizikám). Keď hovoríme o bezpečnosti, tak sa môže zdať, že v niektorých prípadoch je vykonávanie hodnotenia rizík veľmi náročná úloha. Cieľom VAT Lite je pomôcť miestnym bohoslužobným miestam v tom smere, že proces hodnotenia rizík bude o niečo ľahší a jednoduchší. Ak systém VAT Lite naznačuje, že existuje nadpriemerná úroveň rizika, odporúča sa kontaktovať miestne orgány a prediskutovať podrobnejšie posúdenia rizík, ktoré vykonávajú odborníci.

Ukážka VAT Lite - sprievoda

Príklad šablóny B z VAT Lite

10 vecí, ktoré pomáhajú chrániť bohoslužobné miesta

2. Ako identifikovať ukazovatele terorizmu

Čomu venovať pozornosť?

- Správanie naznačujúce “nepriateľskú prieskumnú činnosť” – môže ísť o nezvyčajnú zvedavosť týkajúcu sa bezpečnostných opatrení a organizácie bohoslužobných miest, dlhodobé pozorovanie prichádzajúcich a odchádzajúcich osôb a vozidiel, fotografovanie a natáčanie videí, podozrivé vozidlá (s posádkou alebo bez nej) alebo osoba, ktorá zostáva na tom istom mieste dlhší čas. Ďalšími ukazovateľmi môžu byť slovné hrozby, výhražné značky alebo anonymné telefonáty.
- Nezvyčajné oblečenie v danom ročnom období – môže ísť o nosenie oblečenia, ktoré zakrýva totožnosť osoby alebo to, čo môže mať pri sebe.
- Vozidlá zaparkované v blízkosti budovy na nevhodnom mieste – môže ísť o vozidlá zaparkované v zakázanej oblasti, alebo o vozidlá parkujúce v rozpore s miestnymi predpismi.
- Subdodávateľa, doručovateľa/kuriéri alebo iné osoby s legitímnym prepojením na bohoslužobné miesta, ktorí sa môžu vyskytnúť nečakane – to môže zahŕňať neočakávané dodávky, ich prítomnosť mimo ich bežného pracovného času alebo ich prítomnosť v oblasti pracoviska, kedy by sa za normálnych okolností neočakávala ich návšteva.
- Opustené tašky a podozrivé predmety alebo balíky.

Rafał Kowalczyk based on © pigprox, Adobe Stock

10 vecí, ktoré pomáhajú chrániť bohoslužobné miesta

3. Ako identifikovať potenciálne príznaky zraniteľnosti jednotlivcov voči radikalizácii

Rizikové faktory môžu byť tvorené fyzickým a sociálnym prostredím, v ktorom sa trestná činnosť vyskytuje, ale môžu vzniknúť aj na úrovni jednotlivca. Individuálne rizikové faktory zahŕňajú vnútorné procesy, ktoré prebiehajú pri radikalizácii jednotlivca.

Riziko pre verejnú bezpečnosť náboženských miest môžu predstavovať aj zradikalizovaní jednotlivci. V rámci európskeho priestoru sme tiež boli svedkami závažných útokov osamelých teroristov.

Keď sa jednotlivec začne **ponárať veľmi hlboko do myslenia typu “my proti nim”**, môže sa začať radikalizácia.

Najmä keď vzniká tento typ antagonizmu (považovanie spoločnosti za “my proti nim”), môže byť ten druhý v ich mysli považovaný za nepriateľa. V prípade náboženstva, keď jednotlivec nie je schopný oddeliť jednotlivé bytosti od náboženskej ideológie, potom odosobňuje ľudské bytosti a považuje ich za reprezentáciu tohto náboženstva.

Tieto individuálne rizikové faktory sú:

- **Nedostatok sociálnych kompetencií,**
- **Narcistická porucha osobnosti,**
- **Samovražedné úmysly a iné.**

Ale nie každý jednotlivec s extrémistickými názormi a určitými osobnostnými vlastnosťami bude podľa týchto názorov konať.

Sieť Komisie EÚ pre zvyšovanie povedomia o radikalizácii vo svojej správe o osamelých aktéroch opisuje, že posúdenie rizika prípravy osamelého aktéra na útok, si vyžaduje identifikáciu prítomnosti alebo neprítomnosti prahového správania, ktoré označuje pozíciu, na ktorej sa nachádza na “ceste osamelého aktéra” k útoku¹. Zdieľanie týchto informácií podľa Komisie EÚ umožňuje identifikovať vzorce správania.

¹ European Union (2021). *Lone Actors as a Challenge for P/CVE*. Retrieved on April 11th, 2022. URL: https://ec.europa.eu/home-affairs/system/files/2021-10/ran_lone_actors_as_challenge_for_pcve_july_2021_en.pdf

Cesta osamelého aktéra

- Trauma, poníženie, krivda
- Túžba po pomste, renomé
- Na prenasledovanie mimo skupiny
- Stáva sa cieľom útoku
- Odmietnutie zo strany skupiny?
- Prázdne sľuby zo strany skupiny?
- Psychická izolácia
- Rozhodnutie konať osamote
- Mobilizácia
- Obet' páchatel'a

Myšlienka zámeru

- Posun z obete na páchatel'a
- Náročnosť vieri
- Prerušené kontakty s rodinou a priateľmi
- Dialóg prerušovaný modlitbou
- Stratený súcit a humor
- Začiatok plánovania útoku

10 vecí, ktoré pomáhajú chrániť bohoslužobné miesta

4. Ako rozpoznať príznaky extrémizmu

Niekedy sú naše emócie vystavené extrémnym skúškam. U niektorých ľudí, keď sa hnev vystupňuje, môže to pomaly viesť k izolácii, k zmene postoja a niekedy dokonca k odmietaniu druhých, bez ohľadu na to, akí sú. Vtedy sa môže stať to najhoršie!

Ak si všimnete, že sa niekto čoraz viac izoluje:

- stráca kontakt s rodinou;
- hovorí o konšpiračných teóriách;
- radikalizuje sa.

Možno mu viete pomôcť:

- snažte sa s týmito ľuďmi udržiavať kontakt;
- porozprávajte sa s ich priateľmi;
- informujte rodičov alebo rodinu;
- v krajom prípade volajte telefónne číslo na prevenciu radikalizácie.

Potom sa to všetko môže stať len zlou spomienkou.

10 vecí, ktoré pomáhajú chrániť bohoslužobné miesta

5. Ako porozumieť náznakom prípravy na útok s použitím nebezpečných materiálov

Pre chemické, biologické, rádiologické alebo jadrové incidenty (CBRN) je charakteristické, že v počiatočných fázach je ťažké zistiť, alebo rozpoznať použitie týchto nebezpečných materiálov. Nebezpečné materiály použité pri útoku môžu byť bez zápachu, farby a chuti, preto sa vystavenie účinkom nemusí prejavíť okamžite. Existujú však niektoré ukazovatele, ktoré by mohli poukazovať na možný CBRN incident:

- Podozrivé zariadenia alebo balíky (najmä s viditeľnými káblami, tlakovými fľašami, nádobami s práškami alebo tekutinami);
- Mastný povlak, prášok alebo gélová látka na exponovaných povrchoch;
- Nevysvetliteľný, nepovolený postrek z malých lietadiel alebo dronov v oblasti;
- Nevysvetliteľné pachy (horké mandle, broskyňové jadrá, pokosené seno, pokosená tráva);
- Prípady nevoľnosti, dýchacích ťažkostí, dezorientácie;
- Nevysvetliteľné zdravotné príznaky (bolesť očí, bolesť hlavy, vracanie, popáleniny nespôsobené ohňom, podráždenie kože);
- Choré alebo uhynuté zvieratá v oblasti;
- Nízko položené oblaky alebo hmla nesúvisiace s aktuálnym počasím;
- Nevysvetliteľné oblaky prachu;
- Uschnuté rastliny.

CBRN incidenty sa dajú rozpoznať aj vtedy, keď ľudia skolabujú bez zjavného vysvetlenia podľa protokolu 1-2-3 pre záchranárov:

- **1 zranený** – poskytnite prvú pomoc ako zvyčajne.
- **2 zranení** – buďte opatrní a hľadajte ďalšie ukazovatele CBRN materiálov.
- **3 alebo viac zranených** – podozrenie na použitie CBRN materiálov, hľadanie ďalších ukazovateľov a vyhľadanie odborného poradenstva a podpory.

Náhla smrť zvierat alebo vyhynutie rastlín by vás malo určite znepokojiť

Rafał Kowalczyk based on © Anatolij Gleb, © Iakov Kalinin, © Mitand73, © humbak, © InputUX Adobe Stock

10 vecí, ktoré pomáhajú chrániť bohoslužobné miesta

6. Kontrola miesta z dôvodu výskytu podozrivých predmetov

Úvahy o vyhľadávaní

Pravidelné prehliadky bohoslužobného miesta posilnia bezpečnostnú kultúru a znížia riziko, že podozrivý predmet bude umiestnený, alebo zostane dlhší čas bez povšimnutia. Okrem toho, v prípade vyhrážky a v závislosti od jej dôveryhodnosti, sa môžete rozhodnúť vykonať „hľadanie“ podozrivých predmetov.

V takých prípadoch:

- **Uistite sa, že existujú plány** na vykonanie efektívneho vyhľadávania v reakcii na hrozbu.
- **Určite, kto na vašom mieste** bude koordinovať a preberať zodpovednosť za vykonávanie vyhľadávania.
- **Začnite vyhľadávanie** prostredníctvom verejného rozhlasu (použitím kódovaných správ sa zabráni zbytočnému narušeniu a poplachu), textovou správou, osobným rozhlasom alebo telefonickou kaskádou.
- **Rozdeľte si svoje miesto** na oblasti, ktoré sú zvládnuteľné pre 1 alebo 2 ľudí. V ideálnom prípade by sa stály personál mal riadiť plánom prehľadávania a prehľadávať vo dvojiciach, aby sa zabezpečilo, že nič neprehliadnu.
- **Zabezpečte, aby osoby vykonávajúce vyhľadávanie** boli oboznámené o svojej zodpovednosti. Tí, ktorí pravidelne pracujú v danej oblasti, majú najlepšie predpoklady na to, aby si všimli nezvyčajné alebo podozrivé predmety.
- **Zamerajte sa na priestory, ktoré sú prístupné verejnosti;** uzavreté priestory (napr. šatne, schody, chodby, výťahy atď.), evakuačné trasy a zhromaždiská, parkoviská, iné vonkajšie priestory, ako sú nakladacie rampy.
- **Vypracujte vhodné techniky pre zamestnancov,** aby mohli bežne prehľadávať verejné priestory bez toho, aby znepokojili prítomných návštevníkov. Ak sa uvažuje o špecializovaných technikách (napr. o prehliadke tašiek pri vstupe), môže byť potrebný špecializovaný výcvik, vybavenie a zásady (napríklad aké predmety by nemali byť povolené na náboženskom mieste).
- **Ubezpečte sa, že všetci návštevníci vedia,** komu nahlásiť podozrivý predmet, a aby mali dôveru nahlásiť akékoľvek podozrivé správanie.

DÔLEŽITÉ

Nedotýkajte sa ničoho, čo bolo vyhodnotené ako podozrivý predmet, ani s ním nehýbte – okamžite začnite evakuáciu a volajte 112.

Naplánujte si jednotlivé kroky

© sutadimages Adobe Stock

Zamerajte sa na miesta, ktoré sú prístupné verejnosti

Rafał Kowalczyk based on © Олег Фадеев Adobe Stock

10 vecí, ktoré pomáhajú chrániť bohoslužobné miesta

7. Opatrenia pri nájdení podozrivého predmetu

POTVRDIŤ: ak má rozpoznateľné podozrivé znaky, tak použiť "hot" hodnotenie.

Is it Hidden? / Je skrytý?	Áno / Nie
Is it Obviously suspicious? / Je podozrivý?	Áno / Nie
Bol predmet úmyselne skrytý, alebo je zjavne skrytý?	Áno / Nie
Má viditeľné drôty, obvody, batérie, pásky, kvapaliny alebo tmely?	Áno / Nie
Predstavuje predmet bezprostredné ohrozenie života?	Áno / Nie
Is it Typical / Je typický pre to, čo by ste na tomto mieste očakávali?	Áno / Nie

Väčšina stratených vecí sa nájde na miestach, kde sa zhromažďujú ľudia, opýtajte sa, či niekto predmet nezabudol.

Ak vyhodnotíte, že predmet je len bez dozoru a nie podozrivý, ďalej ho preskúmajte, ale ak vás "HOT" hodnotenie vedie k presvedčeniu, že predmet je podozrivý, mali by ste...

VYČISTIŤ: priestor okolo predmetu.

- Nedotýkajte sa ho.
- Organizujte ľudí a odsuňte ich do bezpečnej vzdialenosti. Dokonca aj v prípade malého predmetu, ako je napríklad kufrík, by sa mali ľudia vzdialiť aspoň na 100 m, pričom začnite od stredu a postupujte smerom von (záchranné zložky môžu odporučiť vzdialenosť aspoň 200 m v prípade hrozby výbušniny vo veľkosti osobného vozidla a 400 m v prípade hrozby výbušniny vo veľkosti nákladného vozidla).
- Udržujte seba a ostatných ľudí mimo zorného poľa predmetu. Je všeobecným pravidlom, že ak na predmet nevidíte, ste pred ním lepšie chránení.
- Premýšľajte o tom, kde sa môžete schovať. Vyberte si niečo pevné a nezdržiavajte sa pri oknách a strešných oknách.
- Uzavrite oblasť.

KOMUNIKOVAŤ: volať tiesňové linky.

- Informujte [_____] (vložte meno / pozíciu zodpovednej osoby).
- V okruhu 15 m od podozrivého predmetu nepoužívajte mobilné telefóny ani vysielачky.

KONTROLOVAŤ: prístup do uzavretého priestoru.

- Verejnosť by nemala mať možnosť priblížiť sa k oblasti, kým sa nepovažuje za bezpečnú.
- Snažte sa udržať očitých svedkov v blízkosti, aby mohli záchranným zložkám povedať, čo videli, pokúste sa získať kontaktné údaje skôr, ako sa svedkovia vzdialia.

10 vecí, ktoré pomáhajú chrániť bohoslužobné miesta

8. Ako reagovať na útok

Reagujte v prípade teroristického útoku! Takéto správanie vám môže zachrániť život skôr, ako príde pomoc:

UTEČTE	SKRYTE SA	VOLAJTE
<p>Utečte, ak môžete</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvážte najbezpečnejšie možnosti; • Existuje bezpečná cesta? UTEČTE, ak nie, SKRYTE SA; • Môžete sa dostať do bezpečia bez toho, aby ste sa vystavili ešte väčšiemu nebezpečenstvu? 	<p>Ak nemôžete utiecť, skryte sa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nájdite si úkryt pred streľbou, napr. tehlové múry, odolné steny; • Ak vidíte útočníka, môže vidieť aj on vás. To, že sa ukrývate pred jeho pohľadom, neznamená, že ste v bezpečí. Projektily prechádzajú cez sklo, tehly, drevo a kov. 	<p>Volajte 112</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ak nemôžete hovoriť alebo vydávať zvuky, počúvajte pokyny, ktoré vám dáva osoba prijímajúca hovor na linke 112.
<p>Pomôžte ostatným ľuďom, ale nedovoľte, aby vás ich nerozhodnosť spomalila</p> 	<p>Musíte sa schovať, aj keď ste za zamknutými dverami</p> 	<p>Čo potrebuje polícia vedieť?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čo sa deje? • Kde presne? • Kde sa nachádzajú podozrivé osoby? • Opis podozrivých osôb; • Informácie o zranených / rukojemníkoch; • Informácie o budove / okolí budovy.
<p>Nechajte svoje veci na mieste</p> 	<p>Vypnite svetlo a stíšte zariadenia</p> 	<p>Riadte sa pokynmi polície</p>
<p>Nepokúšajte sa filmovať útok – UTEČTE</p> 	<p>Zostaňte ticho, dajte telefón na tichý mód a vypnite vibrovanie</p> 	<p>Polícia môže...</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachovávať pokoj; • vyhýbať sa náhlym pohybom, ktoré možno považovať za hrozbu; • ruky majte otvorené a v zornom poli.
<p>Upozorníte ľudí vo svojom okolí a odradíte ich od vstupu do nebezpečnej zóny</p> 	<p>Uzamknite dvere / zabarikádujte sa a odstúpte od dverí</p> <p>Ak počas život ohrozujúcej situácie nemôžete utiecť alebo sa schovať, zmarete útok!</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na vás namieriť zbraň; • chovať sa k vám tvrdo; • žiadať od vás informácie; • nebyť schopná vás rozoznať od útočníka; • vás evakuovať, keď to bude bezpečné.

10 vecí, ktoré pomáhajú chrániť bohoslužobné miesta

9. Ako reagovať na útok s výskytom nebezpečných látok

Reagujte ak ste vystavení nebezpečným materiálom! Takéto správanie vám môže zachrániť život skôr, ako príde pomoc:

1. Odíďte

- **ODÍĎTE** z miesta a vzdialte sa od všetkého, čo môže byť nebezpečné, ako napr.: nezvyčajné pachy, nevysvetliteľné oblaky pary alebo hmly, mŕtvi alebo zle sa cítiaci ľudia alebo zvieratá, olejové kvapky alebo vrstvy na povrchu alebo vo vode, nezvyčajné materiály alebo zariadenia

- Ak ste vonku, vyberte si cestu kolmo na smer vetra.

2. Nesadajte si, ani si nelíhajte

- Aj keď sa necítite dobre, nesadajte si, ani si nelíhajte, nemuseli by ste byť schopní znovu vstať.

3. Chodte von

- Ak ste vo vnútri, pokúste sa vyjsť von na čerstvý vzduch. Vyberte si najkratšiu cestu proti vetru z nebezpečnej oblasti.

4. Pomôžte ostatným ľuďom

- Ak vidíte ľudí, ktorým nie je dobre alebo omdlievajú, pomôžte im opustiť priestor bez toho, aby ste sa vracali späť.

5. Opatrne odstráňte

- Hneď ako sa dostanete na bezpečnejšie miesto, opatrne si **ODSTRÁŇTE** vrchný odev – môže byť kontaminovaný;
- **NEDOTÝKAJTE** sa vonkajšieho povrchu odevu rukami;
- **NEDOVOLTE**, aby sa pri vyzliekaní vonkajší povrch odevu dotýkal vašej tváre;
- **AK JE TO MOŽNÉ**, pokúste sa izolovať oblečenie v plastovom vreci – napr. vrece na odpadky – alebo ho nechajte na zemi a držte sa od neho ďalej;
- **AK JE TO MOŽNÉ**, **ODSTRÁŇTE** z pokožky akúkoľvek nebezpečnú látku pomocou suchého absorpčného materiálu, ktorý ju nasiakne, alebo látku straste;
- **OPLACHUJTE** pokožku vodou, ak svrbí alebo bolí.

6. Volajte 112

- Záchranne zložky na čísle 112 pomocou mobilného telefónu upozorníte na:

- Miesto incidentu;
- Vašu polohu (ak sa líši od miesta incidentu);
- Podozrenie na nebezpečné látky.

7. Čakajte na záchranne zložky

- Čakajte na záchranne zložky a riaďte sa ich pokynmi;
- Povedzte záchranárom, kde sa nachádzajú v čase, keď prídu na pomoc;
- **NECHOĎTE** domov, pretože môžete kontaminovať svoju rodinu.

8. Nenavštevujte zdravotnícke zariadenia

- **NENAVŠTEVUJTE** zdravotnícke zariadenia, pretože môžete kontaminovať ostatných ľudí a pracovníkov záchraných zložiek;
- Záchranne zložky vytvorí vo vašej blízkosti miesto, kde vám bude poskytnutá lekárska starostlivosť.

9. Nikoho sa nedotýkajte

- **NEDOTÝKAJTE** sa svojej tváre;
- **NEDOTÝKAJTE** sa inej osoby;
- **NEPITE, NEJEDZTE, NEFAJČITE**.

10 vecí, ktoré pomáhajú chrániť bohoslužobné miesta

10. Nahlásenie relevantných informácií alebo obáv

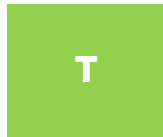
V prípade akéhokoľvek druhu hrozby je potrebné čo najskôr odovzdať informácie príslušným orgánom. V prípade ohrozenia sa pravdepodobne mnoho svedkov pokúsi informovať záchranné zložky prostredníctvom tiesňového čísla EÚ 112 (alebo rôznych miestnych tiesňových čísel).

Každý organizátor náboženských podujatí by však mal mať schválený plán reakcie na núdzové situácie a v ideálnom prípade by mal byť vyškolený miestnymi záchrannými službami. V pláne by malo byť určené, kto je zodpovedný za včasné a presné poskytovanie informácií záchranným službám (napr. kňaz/imám/rabín, bezpečnostný manažér alebo poverený "manažér incidentu"). V pláne by mali byť opísané aj komunikačné metódy a kanály napr. prenos informácií medzi organizátorom a záchranármi na náboženských miestach v núdzovej situácii. V pláne by malo byť uvedené, ako zamestnanci a/alebo dobrovoľníci poskytujú informácie o vnímaných hrozbách a o akejkoľvek vyvíjajúcej sa alebo skutočnej núdzovej situácii.

Štruktúra správy ETHANE sa môže použiť na poskytnutie najlepších dostupných informácií o mimoriadnej udalosti:

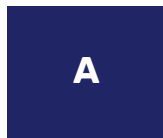
Exact location – Presné miesto – kde presne sa hrozba/útok nachádza, ktorá časť lokality/budovy je zasiahnutá, nahlásenie miesta, kde boli útočníci naposledy videní a kam smerovali.

Type of incident – Typ incidentu – o aký typ incidentu/ohrozenia/útoku ide (podozrivý balík, bombová hrozba, aktívny strelec, útok čepelovou zbraňou atď.).

Hazards present or suspected – Prítomné alebo predpokladané nebezpečenstvá – o aké nebezpečenstvá/potenciálne nebezpečenstvá ide (možné výbušniny, videné/použité zbrane, podozrenie na únik CBRN materiálov atď.), je potrebné nahlásiť opis(y) útočníka(ov).

Access – Prístup – trasy, ktoré je možné bezpečne používať (aké sú najlepšie trasy pre núdzový prístup a únik). Je potrebné zvážiť možnosti z akýchkoľvek plánov, ktoré predtým odsúhlasili/používali záchranné zložky.

Number, type, severity casualties – Počet, typ, závažnosť zranení – koľko a aký typ zranení.

Emergency services present and those required – Prítomné a potrebné záchranné zložky – ktoré a koľko ich je, uveďte, ktoré ďalšie sú potrebné a koľko ich je potrebných pre konkrétne ohrozenie(-a), nebezpečenstvo(-a) a dopady núdzovej situácie.

V prípade podozrenia na použitie CBRN materiálov je dôležité informovať záchranné zložky:

- Prečo je podozrenie na uvoľnenie CBRN materiálov?
- Kto objavil akýkoľvek podozrivý balík, poštu alebo látku a ako bolo s nimi zaobchádzané?
- Aké sú miestne poveternostné podmienky, ktoré môžu ovplyvniť núdzovú situáciu (napr. dážď, smer vetra, teplota)?
- Je miesto/budova/podujatie možným cieľom útoku?
- Objavili sa nejaké správy alebo spravodajské informácie o útoku alebo možnom použití CBRN materiálov?

Poveternostné podmienky môžu mať vplyv na núdzovú situáciu

© mhp Adobe Stock

Hrozba alebo mimoriadna udalosť môže vyvolať stres a emocionálnu reakciu, informátori by mali byť povzbudzovaní, aby pri podávaní hlásení záchranným zložkám (alebo vedúcemu udalosti) zachovali pokoj. Pri komunikácii by mali poskytovať presné a precízne informácie a na všetky otázky odpovedať podľa svojich najlepších schopností a vedomostí (a povedať, ak si nie sú niečím istí). Ak podávajú hlásenie cez telefón (alebo vysielачku), mali by zostať v spojení, kým nedostanú jasnú správu, že môžu zavesiť a ukončiť rozhovor, potom by mali vykonať všetky pokyny, ktoré dostali, a zostať pozorní pre prípad, že ich záchranné zložky alebo vedúci udalosti opätovne kontaktuje, aby získal ďalšie informácie alebo aktualizáciu. Ak sa situácia zmení, mali by opätovne kontaktovať záchranné zložky a poskytnúť im aktuálne informácie, aby mohli organizovať ďalšie kroky, informovať zasahujúcich a pripraviť ich na meniace sa okolnosti.

Konzorcium projektu ProSPeReS

Bezpečnostní experti, bezpečnostné výskumné a akademické inštitúcie, poskytovatelia technických riešení a služieb

Orgány činné v trestnom konaní

Náboženské organizácie

prosperes.eu

This project is funded by the European Union's
Internal Security Fund – Police under Grant
Agreement No. 101034230 – ProSPeReS